

Βρυξέλλες, 2 Ιουνίου 2023
(OR. en)

9749/23

Διοργανικοί φάκελοι:
2022/0407(CNS)
2022/0409(CNS)
2022/0410(NLE)

FISC 100
ECOFIN 466

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Δέσμη μέτρων για τον ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή – Συζήτηση προσανατολισμού

Προκειμένου να καθοδηγήσει τη συζήτηση προσανατολισμού που θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του Συμβουλίου (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) της 16ης Ιουνίου 2023, η Προεδρία συνέταξε σημείωμα με ερωτήσεις που περιλαμβάνεται στο παράρτημα κατωτέρω.

Καλείται η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να λάβει υπόψη το σημείωμα και τα ερωτήματα της Προεδρίας και να τα διαβιβάσει στο Συμβούλιο για την προαναφερόμενη συζήτηση προσανατολισμού.

Το Συμβούλιο (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) καλείται να διεξαγάγει συζήτηση προσανατολισμού με βάση τα ερωτήματα που ετοίμασε η Προεδρία.

Ο ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή

Σημείωμα της Προεδρίας

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 8 Δεκεμβρίου 2022, η Επιτροπή παρουσίασε τη δέσμη μέτρων «Ο ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή», η οποία περιέχει τρεις προτάσεις:
 - πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά τους κανόνες ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή (τροποποιητική οδηγία)¹.
 - πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 όσον αφορά τις απαιτούμενες ρυθμίσεις διοικητικής συνεργασίας στον τομέα του ΦΠΑ για την ψηφιακή εποχή (τροποποιητικός κανονισμός)²· και
 - πρόταση εκτελεστικού κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 όσον αφορά τις απαιτήσεις παροχής πληροφοριών για ορισμένα καθεστάτα ΦΠΑ (τροποποιητικός εκτελεστικός κανονισμός)³.
2. Οι τρεις προτάσεις επιδιώκουν τους ακόλουθους στόχους:
 - α) αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό των υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων για τους σκοπούς του ΦΠΑ με την τυποποίηση των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλουν οι υποκείμενοι στον φόρο για κάθε συναλλαγή και με την επιβολή της χρήσης ηλεκτρονικής τιμολόγησης για τις διασυνοριακές συναλλαγές, πράγμα που θα συμβάλει στην καταπολέμηση της φορολογικής απάτης (απαιτήσεις ψηφιακής υποβολής στοιχείων)·
 - β) επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της οικονομίας των πλατφορμών ενισχύοντας τον ρόλο των πλατφορμών στην είσπραξη του ΦΠΑ όταν διευκολύνουν την παροχή υπηρεσιών βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων ή μεταφοράς επιβατών (οικονομία των πλατφορμών)· και

¹ Έγγρ. 15841/22.

² Έγγρ. 15842/22.

³ Έγγρ. 15843/22.

γ) υποστηρίζουν τον στόχο της μείωσης της ανάγκης εγγραφής στα μητρώα ΦΠΑ σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη της ΕΕ, μέσω της βελτίωσης της λειτουργίας και της επέκτασης των υφιστάμενων συστημάτων μονοαπευθυντικής θυρίδας και των μηχανισμών αντιστροφής της επιβάρυνσης (ενιαία εγγραφή στα μητρώα ΦΠΑ).

3. Ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων γνωμοδότησε επί της δέσμης μέτρων στις 3 Μαρτίου 2023⁴. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της δέσμης μέτρων στις 27 Απριλίου 2023⁵. Ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

4. Η Επιτροπή παρουσίασε τις προτάσεις της στις 12 Δεκεμβρίου 2022 στην Ομάδα «Φορολογικά θέματα» υπό την τσεχική Προεδρία, όπου έγιναν ευρέως αποδεκτές από τις αντιπροσωπίες.

5. Μετά από κάποιες συνεδριάσεις της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου με ευρεία ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τους στόχους και τις κατευθύνσεις που πρότεινε η Επιτροπή για την καθοδήγηση του περαιτέρω χειρισμού της δέσμης μέτρων στο πλαίσιο της Ομάδας «Φορολογικά θέματα», η σουηδική Προεδρία προχώρησε σε διεξοδικές συζητήσεις για καθένα από τα σκέλη που εκτίθενται στη συνέχεια.

α) Απαιτήσεις ψηφιακής υποβολής στοιχείων

6. Η Επιτροπή προτείνει τη μετάβαση σε ένα πλήρως ψηφιοποιημένο υποχρεωτικό σύστημα υποβολής στοιχείων για κάθε συναλλαγή χωριστά όσον αφορά τις ενδοενωσιακές συναλλαγές το 2028. Για να υποστηριχθεί αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, η οποία θα αποτελεί το προεπιλεγμένο σύστημα έκδοσης τιμολογίων και θα βασίζεται σε ένα ευρωπαϊκό πρότυπο. Τα δεδομένα σχετικά με τις ενδοενωσιακές συναλλαγές που αντλούνται από τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα διαβιβάζονται σε βάση δεδομένων της ΕΕ (το κεντρικό σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών για τον ΦΠΑ ή «κεντρικό VIES»), ώστε να παρέχεται η δυνατότητα υποβολής στοιχείων και ελέγχων. Τα κράτη μέλη θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να μεταβούν σε ένα σύστημα ψηφιακής υποβολής στοιχείων για τις εγχώριες συναλλαγές.

⁴ Έγγρ. 7071/23.

⁵ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με τίτλο «Ο ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή», έγγρ. ECO/606, <https://webapi2016.eesc.europa.eu/v1/documents/EESC-2022-06315-00-00-AC-TRA-EL.docx/content>

7. Οι απαιτήσεις ψηφιακής υποβολής στοιχείων που προτείνονται στη δέσμη διευκρινίστηκαν κατά τη διάρκεια αρκετών συνεδριάσεων της Ομάδας «Φορολογικά θέματα». Συγκεκριμένα, οι αντιπροσωπίες χρειάστηκαν χρόνο για να κατανοήσουν καλύτερα ορισμένες βασικές έννοιες στο πλαίσιο των προτεινόμενων συστημάτων, όπως τα δομημένα ηλεκτρονικά τιμολόγια, το ευρωπαϊκό πρότυπο τιμολόγησης που χρησιμοποιείται για τις δημόσιες συμβάσεις δυνάμει της οδηγίας 2014/55/ΕΕ⁶ και η εκκαθάριση και επικύρωση των τιμολογίων. Εξέτασαν επίσης την προτεινόμενη λειτουργία του κεντρικού VIES και τον αντίκτυπό του στην κοινοχρησία και την προστασία των δεδομένων.
8. Η Ομάδα «Φορολογικά θέματα» ανέλυσε τη μετάφραση αυτών των εννοιών και διαδικασιών στο νομικό κείμενο της τροποποιητικής οδηγίας και του τροποποιητικού κανονισμού. Τέθηκαν πολλές ερωτήσεις σχετικά με τις προθεσμίες για την εφαρμογή του νέου συστήματος και, πιο συγκεκριμένα, αν αυτές παρείχαν επαρκή χρόνο για την προσαρμογή των εφαρμοστέων συστημάτων ΤΠ.
9. Υπάρχει μεν ευρεία συναίνεση όσον αφορά τη δημιουργία ενός ενδοενωσιακού συστήματος ψηφιακής υποβολής στοιχείων που θα βασίζεται στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, καθώς και σχετικά με την ανάγκη να προβλεφθεί ένα πλαίσιο για ένα προαιρετικό εθνικό σύστημα υποβολής στοιχείων, πλην όμως πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για τις αναλυτικές λεπτομέρειες της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και της ψηφιακής υποβολής στοιχείων.
10. Με βάση τις συζητήσεις στο πλαίσιο της Ομάδας «Φορολογικά θέματα», η Προεδρία υπέβαλε συμβιβαστικό κείμενο για τις σημαντικότερες πτυχές του νέου συστήματος, δηλαδή τα ηλεκτρονικά τιμολόγια και τις απαιτήσεις ψηφιακής υποβολής στοιχείων.

β) Οικονομία των πλατφορμών

11. Οι προτάσεις για τον «ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή» επιδιώκουν να διασφαλισθεί μια κοινή και απλουστευμένη προσέγγιση για τη φορολόγηση της οικονομίας των πλατφορμών και να διαμορφωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους σκοπούς του ΦΠΑ μεταξύ των παραδοσιακών παρόχων υπηρεσιών βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων και μεταφοράς επιβατών και εκείνων που δραστηριοποιούνται μέσω πλατφορμών. Για να επιτευχθεί αυτό, η Επιτροπή προτείνει τη μετάβαση σε ένα μοντέλο «θεωρούμενου προμηθευτή αγαθών ή παρόχου υπηρεσιών» για τις τελευταίες αυτές υπηρεσίες. Με απλά λόγια, όταν ένας προμηθευτής αγαθών ή πάροχος υπηρεσιών που λειτουργεί μέσω πλατφόρμας δεν χρεώνει ΦΠΑ (π.χ. επειδή πρόκειται για απαλλασσόμενη μικρή επιχείρηση), θα τον χρεώνει η πλατφόρμα.

⁶ Οδηγία 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων (ΕΕ L 133 της 6.5.2014, σ. 1).

12. Κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου που ήταν αφιερωμένες σε αυτό το σκέλος της δέσμης μέτρων, δόθηκε στις αντιπροσωπίες η ευκαιρία να εξετάσουν διεξοδικότερα τους λόγους για την ανάληψη δράσης και το σκεπτικό πίσω από τη λύση του θεωρούμενου προμηθευτή αγαθών ή παρόχου υπηρεσιών. Το νομικό κείμενο εξετάστηκε προσεκτικά, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού της βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων και των συνεπειών του για τις άλλες διατάξεις της οδηγίας ΦΠΑ.
13. Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των αντιπροσωπίων, η σουηδική Προεδρία προέβη στην υποβολή συμβιβαστικού κειμένου για τα άρθρα που αφορούν την οικονομία των πλατφορμών στην τροποποιητική οδηγία και στον τροποποιητικό εκτελεστικό κανονισμό, απλουστεύοντας και περιορίζοντας το πεδίο εφαρμογής της διάταξης για τους θεωρούμενους προμηθευτές αγαθών ή παρόχους υπηρεσιών και τροποποιώντας τον ορισμό της βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων. Το κείμενο έγινε ευρέως αποδεκτό από τις αντιπροσωπίες ως στέρεη βάση για περαιτέρω εργασίες, αν και θα χρειαστούν επιπλέον συζητήσεις σχετικά με τις λεπτομέρειες και την αναγκαιότητα ή το πεδίο εφαρμογής ενός εναρμονισμένου ορισμού της βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων.

γ) Ενιαία εγγραφή στα μητρώα ΦΠΑ

14. Όσον αφορά τον τρίτο στόχο, η δέσμη μέτρων της Επιτροπής περιλαμβάνει, αφενός, μια σειρά βελτιώσεων στο σύστημα που θεσπίστηκε στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τον ΦΠΑ στο ηλεκτρονικό εμπόριο κατά τα τελευταία χρόνια και, αφετέρου, μια σειρά νέων χαρακτηριστικών που θα μειώσουν τις πράξεις για τις οποίες απαιτούνται εγγραφές ΦΠΑ σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη.
15. Τόσο οι βελτιώσεις όσο και τα νέα χαρακτηριστικά μελετήθηκαν ανά θέμα κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα». Σε γενικές γραμμές, οι αντιπροσωπίες αξιολόγησαν τις προτεινόμενες βελτιώσεις πολύ θετικά και, ενώ τα περισσότερα νέα χαρακτηριστικά έτυχαν ευρείας αποδοχής, εκφράστηκαν ορισμένες ανησυχίες.
16. Ειδικότερα, συζητήθηκαν τα εξής θέματα:
- η επέκταση της μονοαπευθυντικής θυρίδας για τον ΦΠΑ της ΕΕ στις εγχώριες παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών από επιχειρήσεις προς καταναλωτές, η οποία αναμένεται να τύχει ευρείας υποστήριξης·
 - η προσθήκη μιας ενότητας στην εν λόγω μονοαπευθυντική θυρίδα για την κάλυψη των μεταφορών ιδίων αγαθών, η οποία έτυχε γενικά θερμής ανταπόκρισης·
 - ο υποχρεωτικός μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης στις παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών από επιχειρήσεις σε επιχειρήσεις σε περιπτώσεις όπου ο προμηθευτής δεν είναι εγκατεστημένος για τους σκοπούς του ΦΠΑ στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο ΦΠΑ, ο οποίος υποστηρίχθηκε από τις περισσότερες αντιπροσωπίες με την επιφύλαξη ορισμένων αλλαγών·

- η δυνατότητα επιβολής υποχρεωτικής μονοαπευθυντικής θυρίδας εισαγωγών για τις ηλεκτρονικές διεπαφές, η οποία τέθηκε υπό αμφισβήτηση και θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο των αλλαγών που προτείνονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα·
- και η επέκταση της διάταξης περί θεωρούμενου προμηθευτή αγαθών ή παρόχου υπηρεσιών σε ορισμένες περιπτώσεις, κατά της οποίας διατύπωσαν αντιρρήσεις πολλά κράτη μέλη.

17. Με βάση τη διεξοδική εξέταση των άρθρων των διαφόρων προτάσεων που σχετίζονται με τα ανωτέρω θέματα, η Προεδρία υπέβαλε συμβιβαστικό κείμενο για τα άρθρα αυτά προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ανησυχίες και οι προτάσεις των αντιπροσωπιών. Οι αντιπροσωπίες εκτίμησαν πως το κείμενο αποτελεί βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση.

III. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ

18. Για να διατηρηθεί η δυναμική αυτού του σημαντικού φακέλου, η Προεδρία — αναγνωρίζοντας ότι εκκρεμούν ακόμη πολλές τεχνικές εργασίες και επιφυλάξεις— επιθυμεί να ζητήσει πολιτική καθοδήγηση για ορισμένα βασικά ζητήματα. Ως εκ τούτου, οι υπουργοί ECOFIN καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα ενόψει των μελλοντικών εργασιών:

- 1) *Όσον αφορά τη μετάβαση σε νέες τεχνολογίες, όπως η ηλεκτρονική τιμολόγηση και η ψηφιακή υποβολή στοιχείων, μεταξύ άλλων για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης, συμφωνούν οι υπουργοί ότι είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστεί ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς και να προβλεφθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο υποβολής στοιχείων με βάση την ηλεκτρονική τιμολόγηση για ενδοενωσιακές και εγχώριες συναλλαγές;*
- 2) *Συμφωνούν οι υπουργοί ότι οι πλατφόρμες θα πρέπει να διαδραματίζουν ενισχυμένο ρόλο στην είσπραξη του ΦΠΑ στους τομείς της βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων και των επιβατικών μεταφορών προς εξασφάλιση περισσότερης απλούστευσης, καλύτερης συμμόρφωσης και ισότιμων όρων ανταγωνισμού;*
- 3) *Συμφωνούν οι υπουργοί ότι η έννοια της μονοαπευθυντικής θυρίδας και ο μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης θα πρέπει να ενισχυθούν προκειμένου να ξεπεραστεί η ανάγκη για πολλές εγγραφές ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά;*